

P7_TA(2012)0054

Stāvoklis Krievijā

Eiropas Parlamenta 2012. gada 16. februāra rezolūcija par gaidāmajām prezidenta vēlēšanām Krievijā (2012/2505(RSP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Eiropas Savienības un Krievijas Federācijas Partnerības un sadarbības nolīgumu, kurš stājās spēkā 1997. gadā un ir pagarināts līdz brīdim, kad to aizstās jauns nolīgums,
  - ņemot vērā notiekošās sarunas par jaunu nolīgumu, kurš paredzētu jaunu vispārēju sistēmu ES un Krievijas attiecībām, kā arī 2010. gadā sāktu Partnerību modernizācijai,
  - ņemot vērā rezolūcijas par Krieviju, jo īpaši 2011. gada 14. decembra rezolūciju par gaidāmo ES un Krievijas augstākā līmeņa sanākumi 2011. gada 15. decembrī un par 2011. gada 4. decembra Valsts domes vēlēšanu rezultātiem¹ un 2011. gada 7. jūlija rezolūciju par gatavošanos 2011. gada decembrī gaidāmajām Krievijas Valsts domes vēlēšanām²,
  - ņemot vērā EDSO Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja 2012. gada 12. janvārī publicēto vēlēšanu novērošanas misijas galīgo ziņojumu par Valsts domes vēlēšanām 2011. gada 4. decembrī,
  - ņemot vērā Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas (PACE) 2012. gada 23. janvārī publicēto vēlēšanu novērošanas misijas galīgo ziņojumu par Krievijas parlamenta vēlēšanām un tās 2012. gada 21. janvāra paziņojumu par delegācijas Krievijas apmeklējumu pēc vēlēšanām,
  - ņemot vērā ES un Krievijas apspriedes par cilvēktiesībām, jo īpaši pēdējo šādu sanākumi 2011. gada 29. novembrī,
  - ņemot vērā ES augstās pārstāves *Catherine Ashton* 2011. gada 6. decembra paziņojumu par Valsts domes vēlēšanām Krievijas Federācijā un viņas 2011. gada 14. decembra runu Strasbūrā par ES un Krievijas augstākā līmeņa sanākumi, kā arī 2012. gada 1. februāra runu par politisko situāciju Krievijā,
  - ņemot vērā Eiropadomes priekšsēdētāja *Herman Van Rompuy* 2011. gada 15. decembra paziņojumu pēc ES un Krievijas augstākā līmeņa sanāksmes,
  - ņemot vērā Reglamenta 110. panta 4. punktu,
- A. tā kā ciešākai sadarbībai un labām kaimiņattiecībām starp ES un Krieviju ir izšķirīga nozīme stabilizācijas, drošības un labklājības nodrošināšanai Eiropā; tā kā ES un Krievijas Federācijas stratēģisko partnerību var veidot, tikai pamatojoties uz kopīgām vērtībām;

---

¹ Pieņemtie teksti, P7_TA(2011)0575.

² Pieņemtie teksti, P7_TA(2011)0335.

- B. tā kā joprojām bažas rada notikumu attīstība Krievijas Federācijā cilvēktiesību ievērošanas un aizsardzības jomā, kā arī vispārpieņemto demokrātisko principu, vēlēšanu normu un procedūru ievērošana; tā kā Krievijas Federācija ir pilntiesīga Eiropas Padomes un Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) dalībvalsts un tādējādi ir apņēmusies ievērot demokrātijas un cilvēktiesību principus;
- C. tā kā Eiropas Cilvēktiesību tiesa 2011. gada 12. aprīlī pieņēma Krievijai nelabvēlīgu spriedumu par apgrūtinošajām politisko partiju reģistrācijas procedūrām Krievijā, kuras neatbilst Eiropas Padomes un EDSO noteiktajām vēlēšanu normām; tā kā šķēršļi politisko partiju un kandidātu reģistrācijai ierobežo politisko konkurenci un plurālismu Krievijā;
- D. tā kā vispārējie noteikumi par vēlēšanām joprojām ir pārlietu sarežģīti, lai gan nesens tika veikti ierobežoti pasākumi vēlēšanu likuma uzlabošanai, un tā kā nekonsekventa noteikumu piemērošana diskriminē opozīciju;
- E. tā kā prezidents D. Medvedevs, 2011. gada 22. decembrī uzstājoties Domē, paziņoja par vairākām politiskās sistēmas izmaiņām, tostarp par jauna neatkarīga sabiedriskās televīzijas dienesta izveidi, vienkāršotām procedūrām partijām un prezidenta amata kandidātiem, reģionu gubernatoru tiešo vēlēšanu atjaunošanu un vēlēšanās notikušas krāpniecības izmeklēšanu;
- F. tā kā, pamatojoties uz EDSO Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja vēlēšanu novērošanas misijas galīgo ziņojumu, 2011. gada 4. decembra Valsts domes vēlēšanās netika pilnībā ievērotas brīvu un godīgu vēlēšanu normas un tajās iezīmējās nepietiekams nošķirums starp valsti un valdošo partiju, kā arī vēlēšanu administrācija nebija neatkarīga, plašsaziņas līdzekļi bija neobjektīvi un notika valsts iejaukšanās dažādos līmeņos; tā kā saskaņā ar šo ziņojumu Valsts domes vēlēšanās tika pieļauti daudzi procesuāli pārkāpumi, acīmredzamas manipulācijas un vēlēšanu rezultātu falsifikācijas gadījumi;
- G. tā kā Krievijas vēlēšanu novērošanas organizācija *Golos* savā galīgajā ziņojumā ir norādījusi, ka „vēlēšanas nebija nedz brīvas, nedz godīgas, kā tās arī neatbilda Krievijas vēlēšanu likumam un starptautiskajām vēlēšanu normām” un ka „netika ievēroti vēlēšanu pamatprincipi, proti, patiesa konkurence un vienādas tiesības visām iesaistītajām pusēm, neitrāla administrācija, neatkarīgas vēlēšanu komisijas, likumam atbilstoša balsošana un pareiza balsu skaitīšana”;
- H. tā kā vairākās demonstrācijās pēc 2011. gada 4. decembra Valsts domes vēlēšanām Krievijas iedzīvotāji ir pauduši vēlmi pēc lielākas demokrātijas, kā arī brīvām un godīgām vēlēšanām un vēlēšanu sistēmas visaptverošas reformas, jo īpaši aktīvi bijuši tā dēvētie „baltās lentes” protestētāji;
- I. tā kā politiskais plurālisms ir viens no demokrātijas un modernas sabiedrības stūrakmeņiem un politiskās leģitimitātes avots; tā kā, gatavojoties prezidenta vēlēšanām, ir jāgarantē to brīva un godīga norise, nodrošinot vienlīdzīgas iespējas visiem kandidātiem; tā kā reģistrācijas procedūras gaitā daži kandidātiem atkal tika liegta dalība vēlēšanās;
- J. tā kā ES un Krievijas attiecības pēdējās desmitgadēs ir nemitīgi attīstījušās un ir izveidojusies dziļa un visaptveroša savstarpēja atkarība, kas nākotnē tikai aizvien palielināsies; tā kā stratēģiskās partnerības nolīguma noslēgšana starp ES un Krievijas Federāciju vēl aizvien ir ārkārtīgi svarīga tālākai attīstībai un sadarbības intensitātes palielināšanai starp abiem partneriem;

- K. tā kā Krievija divas reizes nav ļāvusi ANO Drošības padomei pieņemt Sīrijas krīzei veltītu rezolūciju, kurā aicināts atbalstīt Arābu valstu līgas plānu, kam piekrīt arī ES,
1. pieņem zināšanai EDSO Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja un *PACE* ziņojumus par Valsts domes vēlēšanām, kuros norādīts, ka tajās nav ievēroti EDSO noteiktās vēlēšanu normas, un ka tajās iezīmējās nepietiekams nošķirums starp valsti un valdošo partiju, procesuāli pārkāpumi, acīmredzamas manipulācijas un vēlēšanu administrācijas neatkarības trūkums;
  2. pauž bažas, ka vēlēšanu rezultāti (jaunās Valsts domes sastāvs) neļaus uzlabot Valsts domes lomu un palielināt tās ietekmi Krievijas politiskajā sistēmā;
  3. aicina delegāciju ES un Krievijas Parlamentārās sadarbības komitejā konsekventi apspriest ar Krievijas partneriem demokrātijas, pamattiesību un tiesiskuma problēmas; turklāt prasa izvērtēt ES un Krievijas Parlamentārās sadarbības komitejas darbību un intensificēt dialogu ar ārpusparlamenta opozīciju un pilsonisko sabiedrību;
  4. pieņem zināšanai nesenos aicinājumus atcelt Valsts domes vēlēšanu rezultātus un aicina Krievijas varas iestādes turpināt vispusīgi un pārredzami izmeklēt visus ziņojumus par krāpniecību un iebiedēšanu, lai sodītu vainīgos un atkārtoti rīkotu balsošanu, ja ir pierādīti pārkāpumi; uzsver, ka Krievijas vēlēšanu tiesību akti paredz pārsūdzības un rezultātu labošanas iespēju; tomēr norāda, ka sūdzību izskatīšana Centrālajā vēlēšanu komisijā notika nepārredzami un to izskatīšana nebija efektīva un savlaicīga; pauž nožēlu, ka attiecīgās tiesas ir noraidījušas gandrīz 3000 protestu par vēlēšanās notikušajām nelikumībām, krāpšanu un pārkāpumiem atsevišķos vēlēšanu iecirkņos un tikai dažās lietās spriedums vēl tiek gaidīts;
  5. pieņem zināšanai prezidenta D. Medvedeva paziņojumu par visaptverošām izmaiņām politiskajā sistēmā, tostarp īstenojot ļoti vajadzīgo noteikumu vienkāršošanu saistībā ar politisko partiju reģistrēšanu; aicina nopietni apņemties risināt arī problēmas plašsaziņas līdzekļu brīvības, pulcēšanās un vārda brīvības jomā; atkārtoti apliecina ES gatavību sadarboties ar Krieviju, cita starpā piedaloties Partnerībā modernizācijai, lai uzlabotu cilvēktiesību un pamattiesību ievērošanu un neatkarīgas tiesiskuma sistēmas efektivitāti Krievijā;
  6. aicina Krievijas valdību, ievērojot EDSO ieteikumus, izstrādāt likumdošanas priekšlikumu kopumu, kura mērķis būtu attīstīt patiesi demokrātisku politisko sistēmu, cita starpā paredzot reformas reģistrācijas noteikumu vienkāršošanai gan politiskajām partijām, gan prezidenta amata kandidātiem, kā arī atsakoties no reģistrācijas noteikumu ierobežojošas piemērošanas, lai iespējami drīz nodrošinātu patiesi brīvas un godīgas vēlēšanas;
  7. uzsver, ka miermīlīgas demonstrācijas Krievijā liecina par Krievijas iedzīvotāju vēlmi pēc brīvām un godīgām vēlēšanām; aicina Krievijas varas iestādes uzskatīt, ka nesenās demonstrācijas paver iespēju veikt vajadzīgus pasākumus, lai īstenotu reformas, tostarp vēlēšanu likumu reformu, tādējādi panākot lielāku demokrātiju, politisko līdzdalību un tiesiskumu saskaņā ar Eiropas Padomes un EDSO normām; mudina Krievijas varas iestādes ievērot šīs normas praktiskajā darbībā, lai garantētu brīvas un demokrātiskas prezidenta vēlēšanas 2012. gada martā un sniegtu vienādas iespējas visiem kandidātiem;
  8. nosoda policijas bargo vēršanos pret miermīlīgajām demonstrācijām, kurās pausts protests pret vēlēšanu norises pārkāpumiem un rezultātu viltošanu, par ko ziņoja starptautiskie

novērotāji un ko apliecināja vienkāršu pilsoņu videoieraksti; aicina Krievijas varas iestādes pilnībā ievērot pulcēšanās un vārda brīvību atbilstoši Krievijas Federācijas Konstitūcijai;

9. atgādina, ka politiskā plurālisma ierobežojumi laikā, kad notika gatavošanās Valsts domes vēlēšanām, bija viens no galvenajiem trūkumiem šajās vēlēšanās; pauž bažas par to, ka opozīcijas kandidātiem neļauj piedalīties 2012. gada 4. marta prezidenta vēlēšanās, kas kārtējo reizi apdraud politisko konkurenci un plurālismu;
10. mudina Krievijas varas iestādes iesaistīties dialogā ar opozīciju un pauž nožēlu par pieņemto lēmumu atteikt opozīcijas līdera Grigorija Javlinska kandidatūras reģistrāciju prezidenta vēlēšanām, līdz ar to liedzot viņa partijas pārstāvjiem darboties kā novērotājiem;
11. aicina EDSO, Eiropas Padomi un Eiropas Savienības augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos sekot līdzī pārkāpumu izmeklēšanai, kā arī cieši uzraudzīt gatavošanos prezidenta vēlēšanām un vēlēšanu noteikumu ievērošanu, par ko jau ir panākta vienošanās ar Krievijas varas iestādēm;
12. norāda — gaidāms, ka Krievijas prezidenta vēlēšanu norisi uzraudzīs ap 600 starptautisko novērotāju (tajā skaitā no EDSO Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja, *PACE*, Šanhajas Sadarbības organizācijas un NVS valstīm); uzsver, ka pilnā apjomā ir jānodrošina darbs starptautiskajām un atsevišķu valstu vēlēšanu novērošanas misijām, lai garantētu vēlēšanu norises efektīvu uzraudzību saskaņā ar EDSO Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja un Eiropas Padomes normām; aicina Krievijas varas iestādes netraucēt vēlēšanu norisi un neiejaukties tajā, par ko tika ziņots saistībā ar Valsts domes vēlēšanām;
13. atkārtoti aicina izmeklēšanas komisiju bez jebkādiem nosacījumiem veikt vispusīgu un rūpīgu Sergeja Maņicka nāves izmeklēšanu un nekavējoties nākt klajā ar konkrētiem secinājumiem, kā arī veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai vainīgos sauktu pie atbildības; gadījumā, ja Krievijas varas iestādes arī turpmāk neko nedarīs, prasa Padomei apsvērt tādu rīcību kā, piemēram, ieceļošanas aizliegumu visā ES teritorijā un finanšu līdzekļu iesaldēšanu personām, kas atzītas par vainīgām Sergeja Maņicka spīdzināšanā un nāvē, kā arī nozieguma slēpšanā;
14. pauž dziļas bažas par ekstrēmisma novēršanai paredzēto tiesību aktu neatbilstošu izmantošanu, nelikumīgi piemērojot krimināltiesību normas pret tādām pilsoniskās sabiedrības organizācijām kā *Memoriāls* un reliģiskajām minoritātēm, piemēram, Jehovas lieciniekiem un *Falun Dafa*, un nepamatoti aizliedzot viņu materiālus, aizbildinoties ar ekstrēmisma draudiem;
15. stingri nosoda to, ka Sanktpēterburgas Likumdošanas sapulce ir pieņēmusi likumu pret citas seksuālās orientācijas propagandu; tāpat nosoda līdzīgus likumus, kas pieņemti Rjazana, Arhangeļskas un Kostromas apgabalā; aicina Krievijas varas iestādes atteikties no vārda brīvības ierobežojumiem saistībā ar seksuālo orientāciju vai dzimumidentitāti, jo šāda rīcība neatbilst Eiropas Cilvēktiesību konvencijai un Starptautiskajam paktam par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām; aicina Komisijas priekšsēdētāja vietnieci / augsto pārstāvi paust Eiropas Savienības iebildumus pret šīm tiesību normām;
16. stingri iesaka Krievijai atbalstīt starptautiskās sabiedrības panākto vienošanos un ļaut Drošības padomei rīkoties, pamatojoties uz Arābu valstu līgas priekšlikumiem Sīrijas krīzes atrisināšanai; uzsver, ka Krievijai kā ANO Drošības padomes pastāvīgajai loceklei ir jāuzņemas pilna atbildība par starptautisko mieru un drošību; aicina Krieviju nekavējoties

pārtraukt visas ieroču un militārā aprīkojuma piegādes Sīrijas valdībai;

17. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, Krievijas Federācijas valdībai un parlamentam, Eiropas Padomei un Eiropas Drošības un sadarbības organizācijai.